

“Dark Sky”: Kans om de regio aantrekkelijk te houden!

Ongestoorde duisternis en een flonkerende sterrenhemel bij heldere nacht waren lang de normaalste zaak van de wereld. Oprukkend kunstlicht maakt het tegenwoordig tot een schaars goed. Satellietfoto's van West-Europa illustreren hoe echte nacht in Nederland alleen nog bestaat in het noordelijk waddengebied of hier en daar in oostelijk grensgebied. ‘Dark Sky’, is voor rustzoekers op weg het nieuwste toeristische “Unique Selling Point” van het noorden te worden. Is dit een kans tegen krimp in de kustregio's? Of wordt het een angstvisioen; een discussie die volgens ons het hele waddengebied aangaat.

Lokale bewoners van Zwarte Haan aan de waddenzeedijk hebben bezwaar aangetekend tegen de vergunningverlening door gemeente Waadhoeke voor de bouw van een ‘sterrenobservatieschuur’ (‘Starbarn’) voor een “Dark Sky” beleving. Ze wonen op Zwarte Haan vanwege de stilte en rust en vrezen toekomstige overlast door auto's en recreanten in het holst van de nacht. Roept investeren in “Dark Sky” toerisme niet het tegendeel op van wat zij juist zo waardeert? Zwarte Haan was in oktober 2016 ook de plek waar architecte Nynke Rixt Jukema ruim 40 organisaties in het hele waddengebied zover kreeg om het eerste Nederlandse “Dark Sky Convenant” te ondertekenen. Gemeenten, natuurorganisaties en brancheorganisaties, van Den Helder tot Delfzijl, beloofden plechtig dreigende lichtvervuiling van het donker tegen te gaan. “Dark Sky Park” werd als extra etiket op de natuur van het Lauwersmeer en de Boschplaat van Terschelling geplakt. Onder de vlag van Nacht aan het Wad werd opnieuw op Zwarte Haan in 2018 de eerste ‘Starbarn’ gepresenteerd. Een creatief ontwerp van jonge architecten voor een kleinschalig open lucht gebouw voor max. 20 personen. Bedoeld als publiek toegankelijke plek voor sterrenobservatie door de liefhebber bij heldere nachten. En omringd door een speciaal aangelegde nachttuin met flora en fauna. In de zomer van 2018 was op Zwarte Haan ook het eerste nachtfestival. Gedempt licht, passende kunst en cultuur, van de vroege avond tot de dageraad. Honderden bezoekers van een open lucht evenement zonder fel verlichte podia en de wanklank van harde muziek. Maar de “Starbarn” op Zwarte Haan als “Dark Sky” voorziening lijkt een brug te ver.

Als initiatiefgroep en toekomstig beheerder van de “Starbarn” hebben we begrip voor de zorg van bewoners, al delen we hun angstvisioen niet. Het gaat immers om individuele rustzoekers. Er kan naar oplossingen gezocht worden om auto's elders te parkeren om de geluidsoverlast te beperken. In navolging van Nynke Rixt Jukema vinden wij ook, dat behoud van nachtelijk donker van belang is voor gezondheid en bioritme, van mens en dier. Wij willen daar in het noorden voortrekker van zijn nu het nog kan. Bijkomend voordeel is dat “Dark Sky” recreatie een kans is de regio aantrekkelijk te houden, mits de regio zelf het voortouw houdt. Wij willen duisternisbeleving ontwikkelen, passend bij maat en schaal van dit gebied. Vandaar onze oproep aan bewoners, gemeenten en ondernemers. Pak die kans en laten we dat gezamenlijk doen. Trek de recreatieve doelgroep aan met meerwaarde voor het gebied. Geen busladingen dag- of nachttoeristen, maar fietsende en wandelende verblijfsrecreanten het hele jaar door. Zij respecteren het landschap en de donkerte van de nacht. Hun overnachting dient niet alleen horeca en verblijfsaccommodatie, maar ook de buurtsuper, streekproducent en lokale kunst & ambacht. Voorkom overlast door autoverkeer, bijvoorbeeld door alternatieve parkeergelegenheid elders te maken.

Net als andere organisaties – zoals het Gastengilde NO Fryslân – vinden wij dat kleinschalig toerisme bijdraagt om het gebied aantrekkelijk te houden voor bewoners en recreanten. Trek bezoekers met toegevoegde waarde. Ecotoerisme, bewust leven en ‘vakantie met een minimale voetafdruk’.

Johannes Rozenga, voorzitter Stichting Swarte Haan en Sterre-observasyplak/Nachttùn.